

V Bruseli 16. 7. 2013
COM(2013) 531 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Po roku 2015: na ceste ku komplexnému a integrovanému prístupu k financovaniu
odstránenia chudoby a udržateľného rozvoja**

{SWD(2013) 273 final}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

Po roku 2015: na ceste ku komplexnému a integrovanému prístupu k financovaniu odstránenia chudoby a udržateľného rozvoja

Úvod

V nasledujúcich dvoch rokoch by sa mali všetci partneri prioritne zamerať na rozhodné konanie s cieľom urýchliť pokrok k dosiahnutiu rozvojových cieľov tisícročia (ďalej len „MDG“). Na tento účel, a s ohľadom na blížiacu sa osobitnú podujatie OSN týkajúce sa MDG, ktoré sa uskutoční v septembri 2013, musia EÚ a jej členské štáty zvýšiť úsilie na splnenie existujúcich záväzkov, ku ktorým patrí zvýšené a účinnejšie financovanie na podporu rozvojových krajín, ako sa uvádza v oznámení Komisie s názvom „Program zmien“¹. V priloženej výročnej správe EÚ na rok 2013 sa analyzujú opatrenia EÚ a jej členských štátov (ďalej len „EÚ“).

Prostredníctvom rôznych postupov sa zároveň začal celosvetový dialóg o širšom programe na obdobie po roku 2015. Oznámenie Komisie „Dôstojný život pre všetkých: odstránenie chudoby a zabezpečenie udržateľnej budúcnosti pre celý svet“² schválené Radou³ sa zameriava na otázku „čo“ a načrtáva víziu na obdobie po roku 2015, ktorá sa zaoberá znižovaním chudoby a udržateľného rozvoja v rámci zastrešujúceho rámca. Oznámenie o medzinárodnej dohode o zmene klímy, ktorá sa má prijať v roku 2015⁴ vyvoláva niekoľko dôležitých otázok týkajúcich sa financovania opatrení v oblasti klímy po roku 2020. V nadväznosti na oznámenie „Zlepšenie podpory EÚ rozvojovým krajinám mobilizáciou financovania rozvoja“⁵ a následné závery Rady⁶, sa oba tieto dokumenty týkajú prijímania komplexného prístupu ku všetkým finančným zdrojom a integrovaného prístupu k rôznym postupom, ktoré sa zaoberajú rovnakými zdrojmi.

Toto oznámenie je zamerané na finančnú stránku otázky „ako“ v súvislosti s rámcom na obdobie po roku 2015. Usiluje sa o zlepšenie spoločného prístupu EÚ k otázkam financovania v rámci medzinárodných diskusií – ako by sa mohol členiť celosvetový prístup, aké zdroje, ktoré by sa mohli mobilizovať, sú k dispozícii, ktoré procesy k tomu môžu viesť a akými zásadami by sa mala táto činnosť riadiť. V tejto fáze by mala EÚ zostať otvorená dialógu s partnermi, pričom toto oznámenie nenavrhuje pre EÚ nové činnosti ani záväzky. Tieto by mohli byť prijaté neskôr v súvislosti s celosvetovou dohodou o rôznych druhoch záväzkov, ktorá odráža meniace sa potreby a schopnosti rôznych medzinárodných partnerov po roku 2015.

Aj keď sa v oznámení kladie dôraz na financovanie rozvojových krajín, navrhovaný prístup možno považovať za všeobecne uplatniteľný. Centrálny princíp platí pre všetky krajiny – rozsah zdrojov financovania je rovnaký pre všetky strategické ciele a potreby a musí sa použiť spôsobom, ktorý prináša najlepšie výsledky.

¹ COM(2011) 637

² COM(2013) 92

³ 11559/13

⁴ COM(2013) 167

⁵ COM(2012) 366

⁶ 14533/12

1. MENIACE SA CELOSVETOVÉ PODMIENKY V OBLASTI FINANCOVANIA

Svet prešiel v poslednom desaťročí značnými zmenami, najmä pokiaľ ide o prerozdeľovanie svetového bohatstva, schopnosti krajín ovplyvňovať celosvetové trendy, rastúcu úlohu nových darcov a chápanie financií určených na rozvoj.

Finančné otázky sa posudzujú v rámci niekoľkých medzinárodných postupov. Správa skupiny odborníkov na vysokej úrovni OSN o stave po roku 2015 a otvorenej pracovnej skupiny OSN pre ciele udržateľného rozvoja zahŕňa prvky týkajúce sa financovania a iných prostriedkov vykonávania; činnosť začína výbor OSN, ktorý má navrhnúť možnosti pre stratégiu financovania udržateľného rozvoja a Valné zhromaždenie OSN vedie konzultácie o možnom posilnení procesu financovania rozvoja. Na základe Rámcového dohovoru OSN o zmene klímy sa okrem toho pracuje na mobilizácii a účinnom použití finančných prostriedkov v oblasti klímy po roku 2020 a na základe Dohovoru o biologickej diverzite sa zavádzajú stratégie mobilizácie zdrojov. Tieto a ďalšie postupy počítajú pri dosahovaní viacerých strategických cieľov s rovnakými zdrojmi, čo môže viesť k prekryvaniu záväzkov. Namiesto toho by sa investície do takých cieľov, ktoré sú založené na súčasných a budúcich záväzkoch, mali sklbiť a vytvoriť súčinnosť na vnútroštátnej, ako aj medzinárodnej úrovni. Rôzne postupy, vzťahujúce sa na financovanie, by preto mali byť v súlade so všeobecne schváleným súborom zásad a mali by byť navzájom integrované, aby sa maximalizovala ich užitočnosť na dosiahnutie viacerých celosvetových strategických cieľov.

Diskusie, ktoré v súčasnosti prebiehajú, predstavujú príležitosť na prepracovanie konsenzu z Monterrey s cieľom vytvoriť taký prístup k financovaniu, pre ktorý by bolo dôležité to, kde sa väčšina zdrojov na vnútroštátnej úrovni používa. Konsenzus z Monterrey z roku 2002 a deklarácia z Dauhy z roku 2008 o financovaní rozvoja zaviedli logickú zásadu, ktorá stále platí: kľúčový prvok k pokroku spočíva vo vnútroštátnej činnosti každej krajiny a v správnom využívaní všetkých dostupných zdrojov. Tento komplexný prístup k financovaniu by mal byť základom diskusií o financovaní a následne by mal byť zavedený do praxe.

Finančné prostriedky môžu pochádzať z dvoch zdrojov: verejných a súkromných na domácej a medzinárodnej úrovni. K domácim verejným financiám patria dane a ostatné príjmy vlády, ako aj prostriedky pochádzajúce z prírodných zdrojov. Medzinárodné verejné financie môžu byť vo forme grantov, vlastného alebo úverového kapitálu. K domácim súkromným financiám patria investície miestnych podnikov a charitatívnych organizácií. Medzinárodné súkromné financie zahŕňajú medzinárodné investície, súkromné prevody ako remitencie a dary. Do jednej z uvedených kategórií taktiež patria nové a inovatívne zdroje, ako je daň z finančných transakcií vyberaná z obchodovania s emisnými povoleniami alebo daň z lodných palív.

Ide o kategórie zdrojov, ktoré môže každá krajina investovať do dosiahnutia dohodnutých cieľov na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni, hoci aj prostredníctvom použitia rôznych nástrojov, ktoré slúžia na dosiahnutie rôznych hlavných cieľov. Tieto kategórie by mali byť základom prístupu k financovaniu. Verejné zdroje sú priamo k dispozícii a vlády ich môžu používať. Súkromné financie sa zásadne líšia v tom, že slúžia na súkromné záujmy a musia sa použiť na podporu strategických cieľov. Tvorcovia verejnej politiky by sa mali usilovať o navýšenie dostupného financovania a zabezpečiť, aby boli zdroje účinne zamerané na dosahovanie dohodnutých cieľov. Všetky tieto zdroje by sa preto mali na tento účel považovať za kombináciu prostriedkov dostupných na dosahovanie výsledkov.

2. KDE SÚ FINANČNÉ PROSTRIEDKY? ZAMERAŤ SA NA TO ČO JE DÔLEŽITÉ Z POHLADU ROZVOJOVEJ KRAJINY

V rozvojových krajinách bolo v roku 2010 k dispozícii približne 7 129 mld. EUR⁷ verejných a súkromných financií, ktoré mohli prispieť k odstráneniu chudoby a udržateľnému rozvoju.

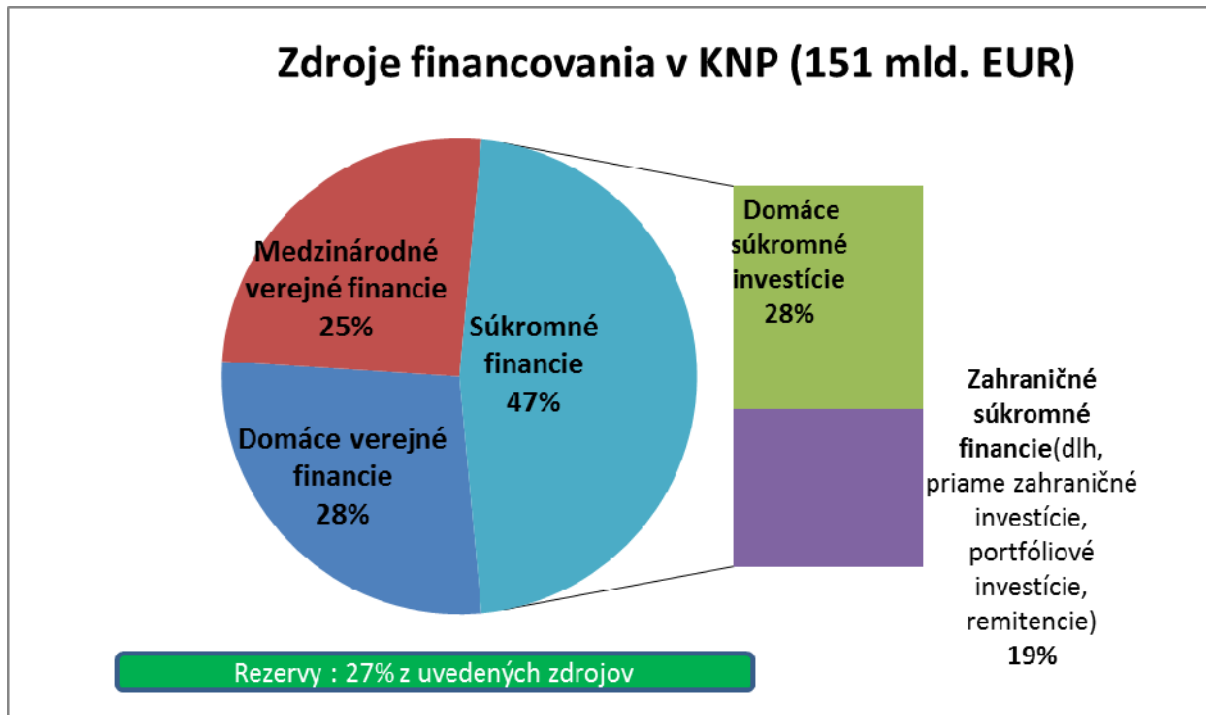
Tabuľka 1: Finančné prostriedky, ktoré majú k dispozícii rozvojové krajiny (v miliardách EUR, 2010)

Domáce verejné financie   Spolu: Celkom 3 317   Daňové príjmy: 3 252   <i>Suma, ktorá môže byť použitá na odstraňovanie škodlivých dotácií na fosilne palivá 309</i>   Verejné zahraničné úvery: 65   Nepovinné položky   Celkové rezervy vrátane zlata: 4 074   <i>Nezákonný odlev financií: 649</i> (približne 120 strát v daňových príjmoch), vrátane pochádzajúcich z korupcie, trestnej činnosti a daňových únikov a vyhýbania sa daňovej povinnosti.   Medzinárodné verejné financie   Celkové výdavky: 158   Granty poskytnuté z oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA): 92, z ktorých 39 je z EÚ   Zvýhodnené úvery: 7, z ktorých 3 sú z EÚ   Iné oficiálne financie na rozvoj: 54, z ktorých 4 sú z EÚ   Medzinárodné bezpečnostné operácie, schválené OSN: 5, z ktorých 2 sú z EÚ   Súkromné financie – domáce a medzinárodné   Spolu: 3 652   Súkromné domáce investície: 2 678   Medzinárodné investície: 624   Priame zahraničné investície 443   Zahraničné portfóliové investície 181   Súkromné zahraničné úvery: 70   Remitencie: 238   <i>Suma, ktorá môže byť použitá na zníženie nákladov na prevoz o 5 % 12 ročne.</i>   Súkromné darcovstvo 42

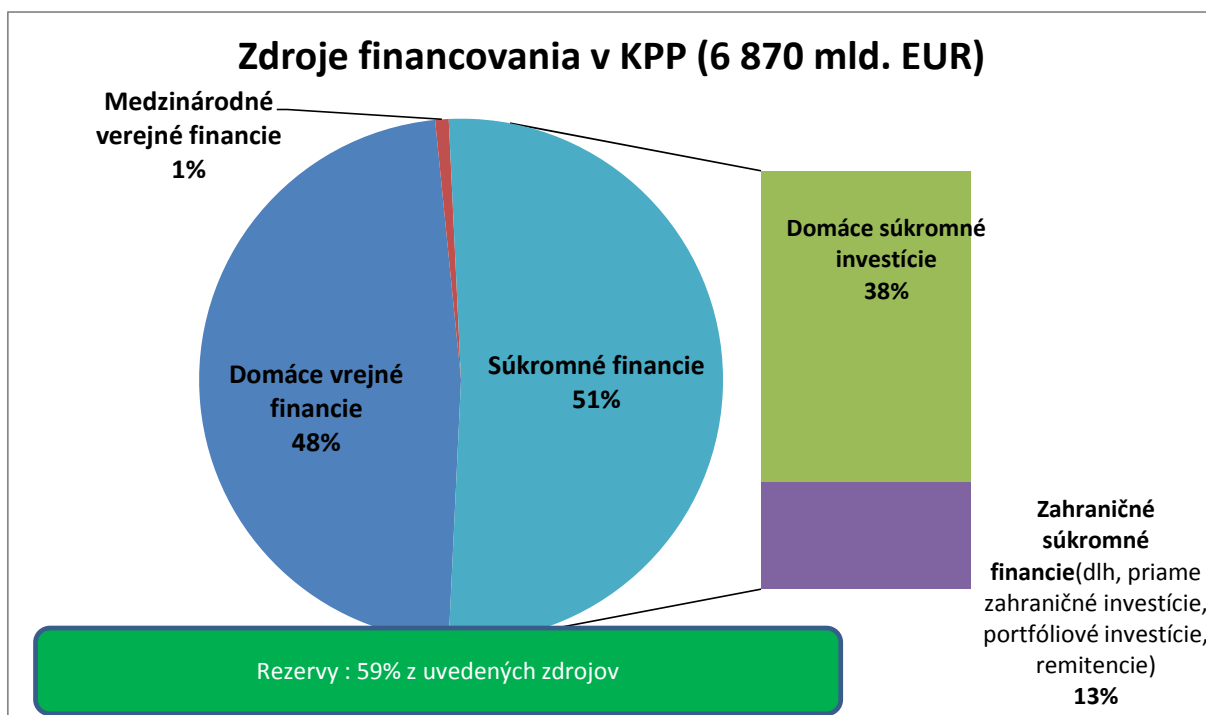
⁷ Všetky zdroje údajov v tomto oznámení sú uvedené v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

Údaje potvrdzujú, že domáce verejné zdroje presahujú (dvadsaťkrát) medzinárodné verejné financie, ktoré predstavujú iba 2 % z celkových financií dostupných rozvojovým krajinám. Súkromné financie sú porovnateľné s verejnými. Zároveň medzi krajinami existujú zásadné rozdiely v zložení finančných zdrojov, ako to dokazujú rôzne situácie v krajinách s nízkym príjmom (ďalej len „KNP“) a v krajinách s priemerným príjmom (ďalej len „KPP“).

Obrázok 1

Obrázok 2

2.1. Domáce verejné financie – najväčší a najlepší zdroj pre vlády

Domáce verejné financie (3 317 mld. EUR) sú hlavným zdrojom financovania, ktorý majú vlády priamo k dispozícii na výdavky na strategické ciele, a sú teda najdôležitejším prvkom prístupu k financovaniu. Okrem toho, že poskytujú fiškálny priestor na financovanie priorít, mali by tiež posilniť domácu zodpovednosť a prispieť ku korektnému vzťahu vlády a občanov. Väčšina krajín by mohla výrazne zvýšiť svoje domáce výdavky na priority, a to aj zvýšením daňových príjmov, bojom proti nezákonným peňažným tokom a odstraňovaním škodlivých dotácií na fosílna palivá.

2.1.1. Mobilizáciu domácich zdrojov

Príjem z daní je v rozvojových krajinách rozdielny, pričom v priemere predstavuje 13 % HDP v KNP a 22 % HDP v KPP. V rozvojovom programe OSN (UNDP) sa uviedlo, že podiel vládnych príjmov, ktoré sú v súlade s miléniovými rozvojovými cieľmi, môžu presiahnuť 20 % HDP, čo dokazuje, že väčšina KPP by mala byť schopná dosiahnuť tieto ciele iba s použitím domácich verejných zdrojov. Okrem toho by podľa MMF malo byť zvýšenie vládnych príjmov približne o 3% HDP možné pomerne rýchlo, aj bez ohľadu na možnosť zvýšenia príjmov z prírodných zdrojov a nových ekologických daní. To dokazuje, že je ukončenie závislosti na pomoci z hľadiska dlhodobej perspektívy možné aj v prípade KNP.

Nezákonné peňažné toky ako napríklad príjmy z trestnej činnosti, daňové úniky a korupcia, ktoré sa odhadujú na 649 mld. EUR, spôsobujú v mnohých krajinách výrazné zníženie verejných financií. Strata daňových príjmov je iba jednou časťou negatívneho vplyvu týchto tokov, pretože takisto odrádzajú od oprávnených investícií a narušajú širšiu spoločenskú zmluvu. Krajiny by preto mali obmedzovať nezákonné toky regulačnými a donucovacími opatreniami.

2.1.2. Udržateľné prijímanie a poskytovanie úverov

Úvery umožňujú krajinám predfinancovať investície a udržať stabilné verejné výdavky v prípade kolísania príjmov. Celková zadlženosť rozvojových krajín sa v priebehu rokov znížila, aj keď sú mnohé krajiny stále v ohrození alebo nemajú prístup na finančné trhy a spoliehajú sa na oficiálne úvery. Súkromní veritelia a oficiálni veritelia, ktorí nepatria do parížskeho klubu, sa stali poprednými veriteľmi rozvojových krajín. To zdôrazňuje potrebu toho, aby všetky subjekty uplatňovali zásady zodpovedného poskytovania a prijímania úverov s cieľom zabezpečiť udržateľnosť dlhu.

Väčšinu medzinárodných rezerv rozvojových krajín, teda sumu 4 074 mld. EUR drží niekoľko KPP, kým rezervy chudobnejších krajín sú všeobecne nízke. Bezpečnostné rezervy sú súčasťou ochrany krajiny pred šokmi a môžu byť doplnené poisťovacími nástrojmi, zatiaľ čo riadny makroekonomický a obozretný strategický rámec je kľúčovým prvkom k zníženiu zraniteľnosti.

2.1.3. Správne použitie dostupných domácich verejných financií

Správne použitie dostupných financií je prinajmenšom tak dôležité ako navýšenie ich zdrojov. Krajiny by mali dodržiavať pravidlá dobrej správy verejných financií a zabezpečiť maximálnu pridanú hodnotu dostupných prostriedkov. Investície, ktoré sú na dosiahnutie stanovených cieľov najdôležitejšie, by mali byť uprednostnené a financovanie jedného strategického cieľa by malo takisto podporovať pokrok iných cieľov.

2.1.4. Kľúčové činnosti zamerané na navýšenie domácich zdrojov investovaných do celosvetovo dohodnutých strategických cieľov

Každá krajina by mala na vnútroštátnej úrovni:

- zreformovať daňový systém, posilniť daňovú správu a vykonávať právne predpisy, ktorých cieľom je znížiť korupciu. Patrí sem zvyšovanie transparentnosti, zodpovednosti a udržateľnosti v oblasti správy prírodných zdrojov a boj proti daňovým únikom a vyhýbaniu sa daňovým povinnostiam,
- vykonávať stratégie, ktoré zabezpečia, že finančné prostriedky budú použité správne, napríklad prostredníctvom inovatívnych partnerstiev, využitia súkromných fondov a odstraňovania škodlivých dotácií na fosílna palivá
- dodržiavať zásady zodpovedného prijímania a poskytovania úverov a budovať odolnosť.

S cieľom podporiť vnútroštátne úsilie by mali všetky krajiny spolu s medzinárodnými subjektmi:

- vyžadovať transparentnosť finančného sektora a nadnárodných podnikov v kľúčových odvetviach, vrátane iniciatívy za transparentnosť v ťažobnom priemysle a ďalších iniciatív podporujúcich udržateľné využívanie prírodných zdrojov, a to prostredníctvom pravidiel o nezákonných peňažných tokoch, vykazovania podľa jednotlivých krajín, zvyšovania fiškálnej transparentnosti a výmeny informácií. Na čele celosvetového úsilia v týchto otázkach stojí EÚ, ale pokrok závisí aj od iných subjektov, ktoré tieto zásady uznali,
- vykonávať protikorupčné predpisy, ako je Dohovor OSN proti korupcii,
- posilňovať medzinárodnú finančnú architektúru pre udržateľnosť dlhu a znižovanie finančných šokov.

2.2. Medzinárodné verejné financie – pre niektoré krajiny stále dôležité

Oficiálna rozvojová pomoc zostáva hlavným zdrojom financií pre 36 KNP, ktoré sú takisto viac zasiahnuté celosvetovými výzvami; predstavuje 12 % ich HDP, teda menej ako ich domáce príjmy. Medzinárodné verejné financie (158 mld.) majú zároveň pre rozvojové krajiny ako celok iba okrajový význam (0,7 % HDP). Oficiálna rozvojová pomoc predstavuje v 108 KPP v priemere len 0,2 % HDP, čo potvrdzuje, že by sa pomoc mala zamerať na krajiny, ktoré ju najviac potrebujú.

2.2.1. Navyšovanie financií a monitorovanie toho, čo je dôležité

Zahraničné verejné financie sú v rozvojových krajinách výsledkom domácich rozpočtových rozhodnutí každého darcu. EÚ ako celok poskytuje viac pomoci ako všetky ostatné rozvinuté krajiny spoločne, od roku 2008 plní svoje záväzky, ku ktorým sa zaviazala v rámci programu Pomoc obchodu, dodržiava záväzky týkajúce sa urýchleného začatia financovania opatrení v oblasti klímy a navyšuje financie v oblasti biodiverzity v súlade s rozhodnutiami prijatými na konferenciách v Nagoji a Hyderabadé. Zatiaľ čo v roku 2012 oficiálna rozvojová pomoc v rámci EÚ ako celku mierne poklesla, hlavy štátov a vlád EÚ opätovne potvrdili svoj záväzok dosiahnuť 0,7 % HNP do roku 2015, a to aj napriek ťažkej ekonomickej situácii. Rozvíjajúce sa ekonomiky a krajiny, ktoré už dosiahli hornú hranicu postavenia ako KPP, by mali rovnocenne prispieť do medzinárodných verejných financií v súlade s finančnými zdrojmi, ktoré spravujú.

Koncept oficiálnej rozvojovej pomoci je stále viac kritizovaný za to, že je príliš rozsiahly alebo že sa nevzťahuje na všetkých poskytovateľov rozvojovej spolupráce, ani na všetky relevantné činnosti. Preto je potrebné, aby sa táto pomoc zreformovala a aby sa finančné prostriedky určené na rôzne strategické ciele lepšie monitorovali, tak ako aj vylepšené strategické ukazovatele (napr. „rio markery“), ktoré ukazujú objem oficiálnej rozvojovej pomoci podporujúci konkrétny strategický cieľ. Mal by sa vypracovať pevný základ, ktorý by

zaznamenával všetky finančné prostriedky, ktoré prinášajú rozvojovým krajinám prospech, takže by sa mohli všetky subjekty spoliehať na použitie rovnakého meradla. Práca výboru pre rozvojovú pomoc (DAC) na reforme oficiálnej rozvojovej pomoci významne prispieva k dosiahnutiu tohto cieľa. Monitorovanie medzinárodných financií by malo byť súčasťou komplexného monitorovacieho mechanizmu, ktorý sa takisto bude vzťahovať na domáce a súkromné financie.

2.2.2. *Správne použitie dostupných zahraničných financií*

Rovnako ako v prípade domácich zdrojov, správne použitie finančných prostriedkov znamená *robiť správne veci a robiť veci správne*: finančné prostriedky by sa mali sústrediť tam, kde sú najviac potrebné a mali by sa použiť inovativným a účinným spôsobom s cieľom zabezpečiť, aby slúžili súčasne viacerým strategickým cieľom, napr. prostredníctvom začleňovania osobitných strategických cieľov.

Inovatívne spôsoby poskytovania financií môžu zvýšiť účinnosť, a preto by sa mali rozširovať. Kombinovanie grantov, pôžičiek a vlastného kapitálu, ako aj záruky a mechanizmy zdieľania rizika môžu podnietiť súkromné a verejné investície, o čo sa EÚ aktívne usiluje. V širšom zmysle slova a tak, ako to uviedla vedúca skupina pre inovatívne financovanie rozvoja, môže mať inovatívne financovanie významný vplyv na vyprodukovanie príjmu a môže zabezpečiť stabilnejšie a predvídateľnejšie financovanie. Niektoré inovatívne mechanizmy financovania, akým je napr. mechanizmus čistého rozvoja, sú navrhnuté tak, aby sa zameriavali na dosiahnutie konkrétneho strategického cieľa, avšak tieto investície by mali takisto zohľadňovať širší kontext a prispievať k dosiahnutiu ďalších cieľov.

Aby sa *veci robili správne* medzinárodné spoločenstvo prijalo v rámci partnerstva pre účinnú rozvojovú spoluprácu vytvorenú v Busane jasné záväzky konať účinnejšie a na základe demokratického prevzatia zodpovednosti zo strany rozvojových krajín a spoločného chápania potreby poskytovať celosvetové verejné statky. To však môžu narušiť viacstranné postupy, ktoré sa snažia o vyčlenenie finančných prostriedkov na konkrétne oblasti stratégií, zatiaľ čo rozvojové krajiny ich potrebujú nasmerovať tam, kde môžu *robiť správne veci s cieľom dosiahnuť vnútroštátne ciele týkajúce sa celosvetových cieľov*.

2.2.3. *Kľúčové činnosti smerujúce k navýšeniu verejných medzinárodných zdrojov investovaných do celosvetových cieľov*

Každá krajina by mala prevziať zodpovednosť a požadovať, aby sa všetky zahraničné financie riadili ich národnými rozvojovými plánmi, do ktorých sú začlenené dohodnuté ciele v súlade so zásadami prijatými v Busane.

Všetky krajiny a medzinárodné subjekty by sa mali dohodnúť na:

- dodržiavanie zásad a záväzkov partnerstva prijatých v Busane pri poskytovaní medzinárodných verejných financií,
- prispievaniu rovným dielom k celosvetovému úsiliu založenom na dynamickom spektre záväzkov. Najbohatšie krajiny by mali prispievať viac než krajiny, ktoré už dosiahli hornú hranicu postavenie ako KPP, a krajiny s rozvíjajúcou sa ekonomikou, zatiaľ čo zahraničná pomoc by sa mala zamerať na KNP. Spolupráca s KPP s cieľom podporiť krajiny, ktoré sa nachádzajú na dolnej hranici postavenia ako KPP, by sa mala zamerať na kľúčové činnosti spočívajúce v zrýchlení ich rastu,
- reforme oficiálnej rozvojovej pomoci a monitorovaní zahraničných verejných financií v súvislosti s komplexným mechanizmom vzájomnej zodpovednosti,
- používaní spôsobov financovania, ktoré zodpovedajú potrebám krajiny a rešpektujú dlhodobú finančnú udržateľnosť. Inovatívne mechanizmy, ktoré pritiaľnu ďalšie

zdroje, by sa mali rozšíriť, rovnako ako aj budovanie silnejších kapacít a technická pomoc.

2.3. Súkromné financie – hnacia sila rastu

Súkromné financie sú od verejných zásadne odlišné. To znamená, že sledujú súkromné záujmy a sami o sebe nesledujú ciele verejnej politiky. Súkromné investície (3 652 mld. EUR) sú zároveň hlavnou hnacou silou rastu a môžu prispieť k týmto cieľom. Dokonca aj malý posun v prioritách a spôsoboch súkromného investovania by mohol významne prispieť k cieľom verejnej stratégie. Taký posun možno dosiahnuť predovšetkým prostredníctvom domácich a medzinárodných strategických stimulov, napr. partnerstvom verejného a súkromného sektora.

Domáce a medzinárodné súkromné sektory sú dobre integrované, reagujú na rovnaké stimuly a preto sa posudzujú spoločne. Ich rozdelenie má zmysel len pre monitorovania záväzkov.

2.3.1. Investícia a obchod; veda, technológie a inovácie

Domáce investície preyšujú zahraničné investície a sú základom ekonomického rozvoja. Tieto investície dopĺňajú priame zahraničné investície a v menšom rozsahu súkromné zahraničné úvery, a to aj prostredníctvom know-how a technológií. Investície s pozitívnym vplyvom na verejné ciele by sa mali podporovať priaznivým politickým prostredím a inovatívnymi mechanizmami, ako sú platby za ekosystémové služby založené na výsledku, uhlíkové kredity alebo kompenzácie za biodiverzitu.

Obchod je hlavným prostriedkom na zvýšenie aktivity a produktivity. Aby mohli krajiny využiť tieto výhody, mali by vytvoriť priaznivé prostredie, ktoré uľahčí obchod na medzinárodnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni. Bohatšie krajiny by mali zabezpečiť prednostný prístup a podporu najchudobnejším krajinám. EÚ už poskytuje široký prístup na trhy EÚ, vrátane neobmedzeného prístupu KNP bez ciel a kvót. Väčšina rozvojových krajín už obchoduje s inými rozvojovými krajinami, mala by sa však uskutočniť potenciálna liberalizácia obchodu juh-juh. Schopnosť KNP dosiahnuť prospech z obchodovania na medzinárodnej úrovni si vyžaduje osobitnú pozornosť.

Nové technológie by sa mali prostredníctvom väčšej celosvetovej integrácie využívať na celosvetové ciele. Podnecovanie k väčším investíciám do výskumu, okrem iného prostredníctvom inovatívnych mechanizmov, akými sú predbežné trhové záväzky, a prostredníctvom inovácií môže rovnako podporiť vzájomný vzťah medzi technológiami prispôbenými kontextu rozvojových krajín.

2.3.2. Remitencie:

Remitencie predstavujú významný tok súkromných financií a v niekoľkých rozvojových krajinách tvoria veľkú časť HDP. Významný prínos by prinieslo zníženie nákladov pri posielaní remitencií na 5 % v súlade s prísl'ubom skupiny G20⁸, a to aj v prípade drahších prevodov juh-juh. Krajiny, z ktorých sa zasielajú remitencie, ako aj krajiny, do ktorých sa zasielajú, by mali prijať stratégie, ktoré vytvoria konkurenčné a transparentné podmienky na trhu, poskytnú prístup k lepším finančným službám a podporia informovanejšie a produktívnejšie využitie remitencií.

2.3.3. Súkromné darcovstvo

Súkromné darcovstvo má mnoho spoločných vlastností s oficiálnou pomocou. V roku 2010 bolo odhadnuté na 42 mld. EUR a mohlo by v určitých spoločenstvách a v určitej problematike predstavovať dôležitý príspevok. Vzhľadom na jeho povahu ho nemožno

⁸ Vyhlásenie zo samitu G20, 5.12.2011, bod 77.

väčšinou zohľadniť vo vnútroštátnych rozvojových plánoch, napriek tomu by sa mala jeho transparentnosť, predvídateľnosť a účinnosť zvýšiť.

2.3.4. *Kľúčové činnosti smerujúce k zvýšeniu súkromných zdrojov investovaných do strategických priorít*

Každá krajina by mala na vnútroštátnej úrovni:

- vytvoriť podnikateľské prostredie, ktoré podporí strategické ciele, ktoré sú v súlade s medzinárodnými záväzkami týkajúcimi sa dôstojnej práce, podpory inovácií a rozvoja domácich finančných systémov,
- použiť verejné zdroje na investície v oblastiach, ktoré pritiaľnu súkromné investície určené na podporu strategických priorít.

Okrem toho by sa mali všetky krajiny a medzinárodné subjekty spoločne dohodnúť na:

- vytvorenie medzinárodného strategického prostredia transparentných a spravodlivých pravidiel, ako aj pokiaľ ide o obchod a finančné trhy,
- použitie verejných financií s cieľom pritiaľnuť súkromné investície a podporiť inovácie, okrem iného aj prostredníctvom technológií.

Súkromný sektor by sa mal tiež dohodnúť na:

- dodržiavanie zásad dobrej sociálnej a environmentálnej zodpovednosti podnikov, a tým prispieť k prechodu na inkluzívne ekologické hospodárstvo, ako aj k posúdeniu vplyvu investícií na strategické ciele, dodržiavaniu zásady trhových podmienok pri určovaní prevodných cien, dodržiavaniu transparentnosti v rámci svojej činnosti a pristúpeniu k pokynom medzinárodným sociálnej zodpovednosti podnikov a investorov.
- uplatňovanie zásad o poskytovaní pomoci, ktoré boli prijaté v Busane v súvislosti so súkromným darcovstvom.

3. NA CESTE KU KOMPLEXNÉMU A INTEGROVANÉMU PRÍSTUP K FINANCOVANIU

3.1. Zásady

Celosvetový program spoločných cieľov na obdobie po roku 2015 by mal všetky subjekty motivovať k dobrému využívaniu svojich zdrojov. Tento program by mal byť doplnený o stabilný prístup k financovaniu, ktorý by sa všeobecne uplatňoval, odrážal by globálny vývoj a bral by do úvahy všetky postupné zdroje rôznych subjektov. Tomuto cieľu by najlepšie poslúžila rekonštrukcia a rozšírenie medzinárodného programu financovania rozvoja s ohľadom na budúci vývoj vo svete. Kým proces zameraný na vypracovanie celosvetových cieľov len začína, diskusie o financovaní by sa mali riadiť kľúčovými princípmi:

- Financovanie by sa malo chápať v súvislosti so stratégiami. Dobré stratégie sú ústredným pilierom realizácie, pretože zmena stratégie je účinnejšia ako vynakladanie finančných prostriedkov na vyvažovanie zlých stratégií.
- Všetky dostupné zdroje by sa mali posudzovať spoločne, pretože sú súčasťou jedného celku. Tri kategórie financovania – verejné domáce, verejné medzinárodné a súkromné - poskytujú štruktúru pre určenie kľúčových činností na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni.
- Celosvetový prístup k financovaniu by mal prenechať stanovenie priorít zdrojov predovšetkým na úroveň jednotlivých krajín. Na tejto úrovni sa môžu v rámci medzinárodne dohodnutých záväzkov, cieľov a plánov prijímať najúčinnejšie

rozhodnutia o vhodných kompromisoch medzi strategickými cieľmi. Posudzovanie kombinácií stratégií, financovania a nástrojov potrebných na dosiahnutie dohodnutých cieľov by sa malo uskutočniť na úrovni jednotlivých krajín. Všetky krajiny by sa mali zaviazat', aby čo najlepšie využívali zdroje dostupné na dohodnuté strategické ciele.

- Rovnako ako sa musia vzájomne posilňovať rôzne strategické ciele, tak by mali prostriedky na dosiahnutie týchto cieľov fungovať na úrovni jednotlivých krajín ako jeden balík prepojených zdrojov a nástrojov, ktorý umožňuje v rámci rovnakých finančných prostriedkov dosiahnuť niekoľko strategických cieľov. Finančné prostriedky musia podporovať synergie medzi rôznymi všeobecnými cieľmi. Touto zásadou by pri dodržiavaní existujúcich záväzkov malo byť skôr začleňovanie cieľov do vnútroštátnych stratégií ako vyčleňovanie finančných prostriedkov na konkrétny účel na celosvetovej úrovni, čo vytvára roztrieštenosť.
- Zahraničné verejné financie by sa mali presmerovať na krajiny, ktoré ich najviac potrebujú, zatiaľ čo rozvíjajúce sa ekonomiky a krajiny, ktoré už dosiahli hornú hranicu postavenia ako KPP, by mali na to rovnocenne prispievať.
- Všetky financie by sa mali spoločne a jednotným spôsobom monitorovať s cieľom zabezpečiť transparentnosť a vzájomnú zodpovednosť na vnútroštátnej a celosvetovej úrovni, aby sa mohli účinnejšie používať vo vzťahu k mnohým celosvetovým a vnútroštátnym cieľom udržateľného rozvoja. Malo by sa zlepšiť sledovanie všetkých finančných tokov, vrátane ich prínosov pri dosahovaní vnútroštátnych a celosvetových cieľov a súvisiacich finančných plánov, pokiaľ takéto plány existujú. Na tento účel budú slúžiť dostupné a kvalitné údaje na vnútroštátnej úrovni, a preto by sa mali posilniť štatistické možnosti.

3.2. Zastrešujúci rámec medzinárodných procesov

V nadväznosti na prísľub uvedený v deklarácii z Dauhy, ktorým je spoločne a celosvetovo konať v súvislosti s rôznymi výzvami, by diskusie o medzinárodnom financovaní mali byť prepojené v rámci zastrešujúceho rámca. Výbor odborníkov OSN, ktorý poverila konferencia Rio+20 návrhnutím možnosti stratégie financovania udržateľného rozvoja, by mal preto konať v plnej miere v súlade s financovaním procesu rozvoja. Mala by sa zorganizovať medzinárodná konferencia, ktorá by tieto prvky zlúčila s cieľom vypracovať komplexný a integrovaný prístup k financovaniu, a to na základe výsledku práce výboru odborníkov a postupov pripravujúcich rámec na obdobie po roku 2015. Ako už aj bolo naznačené v správe skupiny odborníkov na vysokej úrovni OSN o vývoji po roku 2015, mal by tento posilnený celosvetový postup stanoviť zastrešujúci prístup k financovaniu, a to najmä v programe na obdobie po roku 2015. Zásady stanovené vyššie v texte by mali tiež zabezpečiť súdržnosť a koordináciu osobitných finančných tokov a prebiehajúcich postupov vyjednávania (napr. v súvislosti s Dohodou o zmene klímy, ktorá sa má prijať v roku 2015). Tým sa zabezpečí, že každá krajina bude môcť využívať zdroje tam, kde najlepšie prispejú k dosiahnutiu dohodnutých spoločných cieľov.

3.3. Ďalšie kroky pre EÚ

Cieľom tohto oznámenia je stanoviť spoločný prístup EÚ k diskusiám o financovaní v rámci programu na obdobie po roku 2015, otvorenej pracovnej skupiny pre udržateľné rozvojové ciele, výboru odborníkov OSN, ktorý sa zaoberá navrhovaním možností pre stratégiu financovania udržateľného rozvoja, a v rámci preskúmania financovania postupov týkajúcich sa rozvoja. Okrem toho by malo toto oznámenie tiež definovať spoločné postoje

EÚ k financovaniu v oblasti klímy, biodiverzity, chemických látok a iných medzinárodných postupov.

Uvedený prístup je príspevkom k medzinárodným diskusiám a EÚ by ho mala využiť pri nastolení diskusií s partnermi.